

**HORATII TVRSELLINI || ROMANI || E SOCIETATE IESV ||
LAVRETANAЕ HISTORIAE || LIBRI QVINQVE. ||**

Torsellini, Orazio

Romae, 1597

Cap. 4. Relatus lapis magno apparatu, concur suque celebratur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64112](#)

de ipsa opem ferret, quæ spem fecisset. Nec vero aut ille suum promissum, aut B. Virgo eius spem fecellit. Exemplo Soarius Stellam ipsum, qui attulerat, Lauretum referre saxum illud, & iter maturare iubet. Vix dum ille urbis porta citato excesserat equo; cum Episcopus melius habere coepit. Igitur alterum protinus cursorem submittit, qui Stellam ad iter quam maxime accelerandam incitaret. Itaque ille mutatis subinde equis, quietis pene immemor strenue noctes, diesque currebat, Lauretum peruenire festinans. Dictu mirabile, quo propius is Lauretum accedebat (ut postea temporibus inter se collatis intellectum est) hoc melius habebat Episcopus; ut eodem tempore, & Virginis lapis, & salus Episcopo redderetur. Neque illud carere visum miraculo, quod Stella non magis difficulti, impeditoque usus erat itinere sacrum auferens lapidem, quam facili, expeditoque usus est referens. Satis constat illum Tridento Anconam (ea xv. millia passuum abest Laureto) non toto quatriquo peruolasse. Adeo non tam equorum celeritas, quam diuina quædam vis obsecundabat redeunti. Hæc vti à me perscripta sunt, Raphaeli Rieræ, qui tū Laureti erat Stella ipse narravit. Et sane propter euidentiam miraculi, res est omnium sermone celebrata.

*Sacer lapis magno apparatu, concursuque in
suo loco repositus celebratur.*

Cap. III.

LAURETUM Stella attigit mense Aprili ineunte. Protinus Lauretano Præsidi rem omnem, vti gesta erat, enarrat: lapidem argentea, vt erat, theca inclusum cum Episcopi litteris tradit. Quæ fama posteaquam ad Sacerdotum, qui male ominati rem tentantibus fuerant, peruenit aures; pro se quisque fremere, Lauretanam Virginem natalis luæ Domus vtricem oculos aperuisse: & ne talia posthac aliis auderet, insigne mortalibus documentum dedisse,

*Ann. Laur.
Rier.*

dedisse. Cæterum vbi primum relati tam euidenti miraculo lapidis fama percrebuit; cunctis oppidanis, aduenisque visendi studio concurrentibus ad portam oppidi, supplicatio est indicta. Ibi Episcopi Conimbricensis litteris (hæ rem totam ordine exponebat) propalam recitatis, insignis miraculo lapis ornatissimo impositus ferculo, quāta maxima tum potuit pompa à Præside, Canonicis, Sacerdotibus circumfertur: & prosequentibus amplius duobus hominum millibus, in suum reponitur locum. Lapii duplex ferri retinaculum additum, quod monumentum fōret ad posteros, eum temeritate hominum exemptum, Dei prouidentia restitutum. Ipsius quoque Episcopi litteræ ad Pium Pontificem transmissæ, tamquam miraculi testes: quę hodie cum alijs litteris ad Pontifices pertinentibus, Romæ asseruantur in arce S. Angeli, vnde nos exemplum habuimus, quod hoc loco visum est intexere. Epistola igitur totidem pene verbis in Latinum translata talis est.

*Ioannes Episcopus Conimbricensis Presidi Lauretano S. D.
Pro mea erga Lauretanam Virginem religione, eius adis lapidē
(quod te non fugit) summa ope, operaque curaueram. Ac de-
mum interdicti Pontifici religione solitus à Pont. Max. im-
petraram, Cardinale Carpensi Laureti Patrono non inuito. Sed
Deus, ac Dei parens haud obscuris argumētis mihi denunciarūt,
ut ablatum lapidem Lauretum remitterem. Quippe, & inusi-
tatus morbus prosperam meam valetudinem diuinitus afflixit;
& piorum, Deoque acceptorum hominum monitu hanc morbi
causam esse perspexi. Itaque ego nulla interposita mora, veniam
pacemque precatus à Deo, eiusque sanctissima parente, sacrum
lapidem per eundem Franciscum Stellam aretinum sacerdote
meum, qui istinc eum abstulerat, referendam curauī. Quæso
obtestorque, ut remissum qua par est religione, ceremoniaque re-
cipias, ac suo reponas loco, una cum calce, quæ pariter remittitur.
Vnum oro, ut arculas argenteas, quibus ea continentur, velut
testes miraculi asserues ad posteritatis memoriam sempiternā.
Gratissimum quoque mihi feceris, si Card. Patronum, ipsumque
Ponti-*

Pontificem Max. de tota refeceris certiores, ut post hac Censuras Ecclesiasticas in Aedis Lauretanæ violatores ratas esse, ac sanctas velint; ne quid omnino illinc in posterum auferatur. Orabis etiam cum istis sanctis sacerdotibus B. Virginem, ut hoc quicquid est, sine erroris, sine culpa clementer mihi condonet. Data Tridenti VI. Id. Aprilis An. M. D. LXII. Subinde tam certi, exploratique miraculi fama per Picenum Italianaque vulgata, & loci religionem, cultumque plurimum auxit, & maximam vnde peregrinorum mollem cum donis exciuit. Satis constat, intra vnius mensis spatium, supra quinquaginta aduenarum millia confluxisse Lauretum, studio celebrati fama lapidis visendi osculandique. Nec alia res illa tempestate, sermonibus hominum celebratior fuit.

Plures præcipitis ruine periculo liberantur.

Cap. V.

PER idem tempus Deipara Virgo haud minus mortalia salutem, quam domum suam sibi cordi esse claris indicis ostendit. Troilus Ribera vir nobilis Lauretum voti causa petens, haud procul maritimo Piceni castello (Cryptas vocant) per abscissas rupes iter faciebat eques. Ibi fallente vestigio, ex præcipiti in subiectum mari littus, equo inhærens deuoluitur, Lauretanam subinde Virginem inclamans. Nec desuit diuinum auxilium, mira res dictu, visuque. Equus cum equite de rupe reuelatus hæsit in semita propter mare: ipse etsi gladio ac pugione præcinctus, incolumis euasit, nullaq. læsus ex parte. Ita Lauretum ad duplex votum exsolendum, lætus, atque alacer tendit. Geminum ac par discrimen Salustius Turmæ equitum Pij Quarti Ductor, ope B. Virginis effugit. Is in altissima rupe Umbriæ iter faciens simul, cum

Z equo

*Ann. Laur.
Rier.*